

01

ΓΛΥΤΩΣΕ ΤΟ ΚΟΥΡΕΜΑ
Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

02

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ
& ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗΣ ΑΣΙΑΣ

03-04

ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

05

THE GLADIATOR

ΓΛΥΤΩΣΕ ΤΟ ΚΟΥΡΕΜΑ Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Νίκος Κεχαγιάογλου
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ K2

Από μηδενική έως εξαιρετικά περιορισμένη καταγράφεται η έκθεση των ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών σε ομόλογα του κυπριακού δημοσίου, όπως εξάλλου και σε καταθέσεις στις τοπικές τράπεζες, γεγονός το οποίο περιόρισε στο ελάχιστο κάθε κίνδυνο για τα περιουσιακά στοιχεία του κλάδου στη μεγαλόνησο.

Εξάλλου, η **Τράπεζα Κύπρου** με Διάταγμα που εξέδωσε προστάτευσε όλες τις ασφαλιστικές εταιρείες από το haircut, οπότε οι επενδύσεις και τα αποθέματα των ελληνικών εταιρειών ουσιαστικά παρέμειναν αλώβητα από τις συνέπειες της Κυπριακής οικονομικής κρίσης.

Εκτεθειμένες στην ασφαλιστική αγορά της Κύπρου είναι τόσο η εισηγμένη στο Κυπριακό Χρηματιστήριο International Life, όσο και η θυγατρική της Εθνικής Ασφαλιστικής στην Κύπρο οι οποίες επί της ουσίας δεν επηρεάστηκαν από την χρηματοοικονομική κρίση στη Μεγαλόνησο, τουλάχιστον σε ότι αφορά τα περιουσιακά τους στοιχεία. Από το haircut φαίνεται να έμεινε ανεπηρέαστη και η ασφαλιστική Prime, συμφερόντων του Δημήτρη Κοντομηνά.

Αν και στην Ελλάδα η Τράπεζα της Ελλάδος δεν προστάτευσε τα ομόλογα της ασφαλιστικής αγοράς από το κούρεμα (PSI), εντούτοις κανείς ασφαλισμένος δεν επηρεάστηκε ούτε κατ' ελάχιστον από την πρόσφατη κρίση αφού η ζημιά απορροφήθηκε εύκολα από τις ίδιες τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Η ασφαλιστική αγορά αποτελεί τον πιο σταθερό πυλώνα της παγκόσμιας οικονομίας, κάτι που αποδεικνύεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην σημερινή εποχή με τις καταγιστικές εξελίξεις στα οικονομικά συστήματα όλων των χωρών. Αποτελεί την μεγαλύτερη και πιο ασφαλή βιομηχανία του κόσμου, με ετήσιο επαναλαμβανόμενο τζίρο περίπου 5 τρις δολαρίων και αποζημιώσεις περίπου 4 τρις δολαρίων οι οποίες συμβάλλουν στην προάσπιση των εμπράγματων και εισοδηματικών συμφερόντων των λαών όλης της γης.

Η ασφαλιστική αγορά αποτελεί τον πιο σταθερό πυλώνα της παγκόσμιας οικονομίας, κάτι που αποδεικνύεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην σημερινή εποχή με τις καταγιστικές εξελίξεις στα οικονομικά συστήματα όλων των χωρών.

Στο newsletter αυτού του μήνα φιλοξενείται ένας σπουδαίος Οικονομολόγος και σύμβουλος Επενδυτικής Στρατηγικής, ο κ. Σπύρος Παπαθανασίου, ο οποίος παρουσιάζει μια σύντομη μελέτη για τις επενδύσεις στην πολύ σημαντική αγορά των έργων τέχνης.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ & ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

“ Το έργο τέχνης προσπαθεί να αντικατοπτρίσει την ψυχή, το βάθος, το είναι, την ομορφιά του κατόχου του. Η απώλεια ενός έργου τέχνης δεν μπορεί να αποκατασταθεί με τα χρήματα. ”

Αποτελεί ρομαντισμό η παραπάνω διαπίστωση; Μπορεί να μπορεί και όχι. Εξαρτάται από την φιλοσοφία και τις προσωπικές αξίες του κάθε ανθρώπου. Είτε έτσι είτε αλλιώς η απώλεια ενός έργου τέχνης κοστίζει. Τις μεν συναισθηματικές απώλειες δεν μπορεί να τις δώσει κανείς πίσω, μόνο ο χρόνος μπορεί να φροντίσει να τις λειάνει με τους μηχανισμούς της λήθης που διαθέτει, τις δε οικονομικές απώλειες μπορεί να τις αποκαταστήσει μόνο μια ασφαλιστική εταιρεία.

Η ασφάλιση αυτού του τύπου χρειάζεται ειδική φροντίδα λόγω της φύσης των ασφαλισμένων αντικειμένων. Ειδικοί εκτιμητές αναλαμβάνουν την αποτίμηση και φωτογράφιση των έργων. Οι εκτιμητές πληρώνονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες εφόσον η ασφάλιση πραγματοποιηθεί. Σε αντίθεση με άλλους κινδύνους, στα έργα τέχνης και στα σπάνια αντικείμενα μπορεί να κοστολογηθεί και ο υποκειμενικός / συναισθηματικός παράγοντας ανεβάζοντας την αξία του ασφαλισμένου αντικειμένου. Αυτό βέβαια πρέπει να συμφωνηθεί και να καταγραφεί στους ειδικούς όρους του συμβολαίου.

Τα έργα τέχνης ασφαλιζονται συνήθως κατά παντός κινδύνου. Δηλαδή οι καλύψεις τους επεκτείνονται πέρα από την ασφάλιση των τυποποιημένων κινδύνων (όπως η πυρκαγιά, η κλοπή, η έκρηξη, ο καπνός, ο σεισμός κλπ) έτσι ώστε να περιλαμβάνουν ειδικούς κινδύνους όπως ατύχημα (πτώση του έργου, αλλοίωσή του), μείωση της αξίας του, ζημιές κατά την μεταφορά του από και προς τον εκτιμητή, το συντηρητή, τον κατασκευαστή κορνιζών κλπ.

Τα συμβόλαια κατά παντός κινδύνου καλύπτουν όλους τους κινδύνους εκτός από αυτούς που αναφέρονται στο άρθρο των εξαιρέσεων. Κάθε κίνδυνος πάντως μπορεί να συζητηθεί με την ασφαλιστική εταιρεία που αναλαμβάνει την ασφάλιση έτσι ώστε να βρεθεί μια λύση που να είναι ικανοποιητική για τον κάτοχο.

ΤΙ ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ;

- η φυσιολογική φθορά, παλαιότητα, προοδευτική αλλοίωση, ελάττωμα που ήδη υπάρχει, σκουριά ή οξειδωση, σκώρο ή έντομα, παραμόρφωση (στρέβλωση) ή μείωση μεγέθους (συρρίκνωση, μάζεμα).
- η ξηρότητα, υγρασία, έκθεση σε φως ή υψηλές θερμοκρασίες
- οι ζημιές από πυρηνική αντίδραση, πυρηνική ακτινοβολία ή ραδιενεργή μόλυνση.
- οι ζημιές συνεπεία πολέμου
- ο δόλος

Άλλη μια ιδιαιτερότητα αυτού του τύπου συμβολαίου είναι η πλήρης αποζημίωση του έργου ακόμα και σε περίπτωση μερικής ζημιάς ή μερικής απώλειας του έργου, κάτι για το οποίο πρέπει να έχει προηγηθεί συμφωνία με την ασφαλιστική εταιρεία.

ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Κοινός τόπος είναι ότι τα τελευταία χρόνια τα Έργα Τέχνης εκτός από την αισθητική και καλλιτεχνική τους αξία, λειτουργούν και ως επενδυτικό εργαλείο. Ειδικότερα, στα ήδη υπάρχοντα δημοφιλή προϊόντα των χρηματοοικονομικών αγορών (μετοχές, νομίσματα, κλπ) έχει προστεθεί ένα ακόμη: η «Αγορά Έργων Τέχνης». Αυτό οφείλεται στο ότι ζούμε στο αιώνα των Παγκοσμιοποιημένων Αγορών όπου όλα πωλούνται και αγοράζονται στην βάση της προσφοράς και της ζήτησης. Στο ίδιο πλαίσιο και η αγορά αυτή λειτουργεί για επενδυτές που προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν τον πλούτο τους.

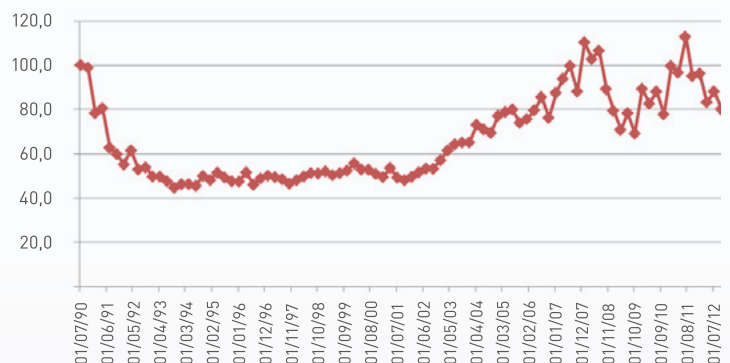
Παρατηρώντας στο «γράφημα 1» βλέπουμε ότι οι τιμές των έργων τέχνης από το 2001 και μετά σημειώνουν εκρηκτική άνοδο. Βέβαια το τελευταίο καιρό υπάρχει μια διόρθωση αλλά η ανοδική τάση είναι εν ισχύ. Το παραπάνω καθιστά την συγκεκριμένη αγορά ένα επιπλέον «όπλο» στην επενδυτική φαρέτρα κάθε διαχειριστή χαρτοφυλακίου ή και μεμονωμένου επενδυτή.

Παραδοσιακά, η ζήτηση στην συγκεκριμένη αγορά προέρχεται τόσο από τους συλλέκτες όσο και από τους επενδυτές. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια διαμορφώνεται μια γενιά αγοραστών οι οποίοι πλειοδοτούν σε σχέση με τους παραδοσιακούς συλλέκτες και τα μουσεία. Οι επενδυτές είναι άτομα κυρίως ενασχολούμενοι με τις χρηματαγορές – κεφαλαιαγορές που όπως στην επαγγελματική τους ζωή παίρνουν γρήγορα αποφάσεις έτσι και στην Τέχνη σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα θέλουν να αποκτήσουν πλούσιες καλλιτεχνικές συλλογές.

Η επένδυση σε έργα τέχνης αφορά μια τάση επιστροφής στις εμπράγματα αξίες όταν η εμπιστοσύνη σε διαπραγματεύσιμους τίτλους στα χρηματιστήρια περιορίζεται. Ο προσανατολισμός στα έργα τέχνης ακολουθεί χρονικά, με υστέρηση, την έντονη αύξηση των τιμών στα ακίνητα και συντελείται λίγο αργότερα από την κίνηση των εμπορευμάτων.

Η αγορά έργων τέχνης λειτουργεί σε όρους των άλλων αγορών αλλά με κάποιες ιδιομορφίες. Ως επένδυση θεωρείται σημαντικά αποδοτική. Οι παράγοντες που την επηρεάζουν είναι κατά τεκμήριο μακροοικονομικοί (επιτόκια, πληθωρισμός κλπ). Παράλληλα η συγκεκριμένη αγορά λειτουργεί στα πλαίσια του παγκόσμιου οικονομικού κύκλου (ανοδικός

ΓΡΑΦΗΜΑ 1. Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΤΗΣ ARTPRICE.

κύκλος, ύφεση). Οι διάφοροι εξωγενείς παράγοντες όπως παγκόσμιες καταστροφές, πλημμύρες, σεισμοί, πόλεμοι, εισβολές, τρομοκρατικές απειλές επηρεάζουν ευθέως την αγορά έργων τέχνης. Μια μικρή αναδρομή σε περιόδους υψηλής οικονομικής ανάπτυξης και παράλληλης ανάπτυξης της συγκεκριμένης αγοράς θα μας πείσει για την άμεση αλληλεξάρτηση τους. Στον «γράφημα 2», που ακολουθεί παρουσιάζεται ο δείκτης τέχνης MeiMozes σε σχέση με τον αμερικανικό δείκτη μετοχών S&P-500. Η συσχέτιση ανάμεσα στους δύο δείκτες είναι εμφανής. Επιπρόσθετα, η αγορά συναλλάγματος έχει σημαντικό ρόλο δεδομένου ότι η σημαντική αύξηση του ευρώ έναντι του δολαρίου που συντελείται τα τελευταία έτη αυξάνει την ελκυστικότητα των έργων τέχνης που δημοπρατούνται στην Αμερική προς όφελος των ευρωπαϊών συλλεκτών και επενδυτών.

συνέχεια στην επόμενη σελίδα >

< συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

Τονίζεται ότι τα ζητούμενα έργα τέχνης συνδυάζουν χαρακτηριστικά όπως σπανιότητα, διαφάνεια στην προσέλευση τους, πολλές φορές άριστη κατάσταση και ανήκουν αρκετές φορές στην καλύτερη περίοδο των δημιουργών τους. Επιπλέον, μερικοί παράμετροι που καθορίζουν τις τιμές των έργων Τέχνης είναι η έκθεση τους σε γκαλερί, σε αίθουσες τέχνης, μουσεία, η αποδοχή των έργων και των δημιουργών στην συνείδηση των συλλεκτών, των κριτικών, αλλά και η προβολή των έργων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καθώς και η ζήτηση από το ευρύ φιλότεχνο κοινό. (βλ. «γράφημα 2»)

Πολλοί συλλέκτες είναι πελάτες private banking τραπεζών. Τα τελευταία προσφέρουν, πλέον, επενδύσεις σε έργα τέχνης και περιλαμβάνουν ολοκληρωμένο φάσμα υπηρεσιών (πραγματογνωμοσύνη & εκτίμηση, παροχή νομικών συμβουλών, χορήγηση δανείου - χρηματοδότησης, ασφάλιση, συντήρηση, παρουσίαση και τεκμηρίωση).

Η επένδυση σε έργα τέχνης αποτελεί στοιχείο διασποράς του κινδύνου. Η επένδυση σε έργα τέχνης οδηγεί σε εξομάλιση του συνολικού ρίσκου, αφού συνήθως συσχετίζεται αρνητικά με άλλα επενδυτικά προϊόντα όπως οι μετοχές τα ομόλογα κλπ. Στην περίπτωση αυτή, ο κίνδυνος του χαρτοφυλακίου δεν εξαρτάται μόνο από τις επιμέρους αξίες των επενδύσεων αλλά και από την μεταξύ τους σχέση. Επίσης, το ρίσκο ελαττώνεται με την διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου, την αύξηση δηλαδή του αριθμού των αξιών που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο. Στο γράφημα 3 παρουσιάζεται η ανταλλαγή ρίσκου-κινδύνου με ή χωρίς την τέχνη. Παρατηρώντας το παραπάνω διάγραμμα για μια αναμε-

νόμενη απόδοση της τάξης του 10,25%, ο κίνδυνος του χαρτοφυλακίου (optimally balanced portfolio) μειώνεται από το 10% χωρίς την ενσωμάτωση της τέχνης, στο 7% με την προσθήκη της. (βλ. «γράφημα 3»)

Μειονέκτημα για την αγορά των έργων τέχνης είναι έλλειψη ρευστότητας που χαρακτηρίζει την αγορά.

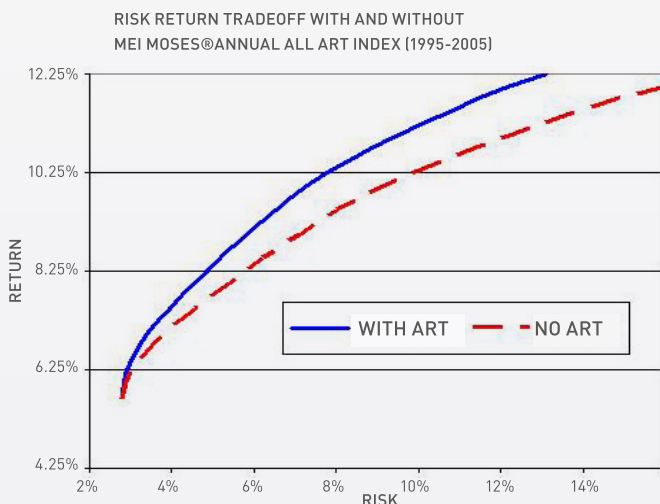
Σύμφωνα με τους Mei Moses το 2009 η μείωση της απόδοσης του δείκτη τέχνης Mei Moses All World ήταν περίπου 22,6%. Αυτή ήταν η μεγαλύτερη μείωση στον κόσμο για τον δείκτη τέχνης από την πτώση του 1991, που ήταν σχεδόν 30%. Το 1991 η μείωση της απόδοσης του δείκτη σημειώθηκε μετά την έκρηξη της φούσκας της τεχνολογίας του 1985-1990. Το αποτελέσματα του 2009 συνέβη μετά από πέντε χρόνια θετική ετήσια αύξηση κατά μέσο όρο σχεδόν 20%. Τα αποτελέσματα του 2010, μια αύξηση της τάξης του 22,0%, σταμάτησε αυτήν την κίνηση και άρχισε μια περίοδος σταθεροποίησης για την παγκόσμια αγορά έργων τέχνης. Το 2011 συνέχισε τον τόνο του 2010, αλλά σε ένα ελαφρώς πιο συγκρατημένο ρυθμό με μια αύξηση του 10,2% για τον κόσμο όλο δείκτη τέχνης. Η πτώση κατά 3,28% το 2012 θέτει σε αμφισβήτηση τη συνέχιση της ανοδικής κίνησης της παγκόσμιας αγοράς τέχνης δημοπρασία.

Ωστόσο εκτός από τα οικονομικά οφέλη η Τέχνη μας φέρνει πιο κοντά στο κόσμο, τα όνειρα, τις ιδέες και τις ευαισθησίες των προικισμένων.

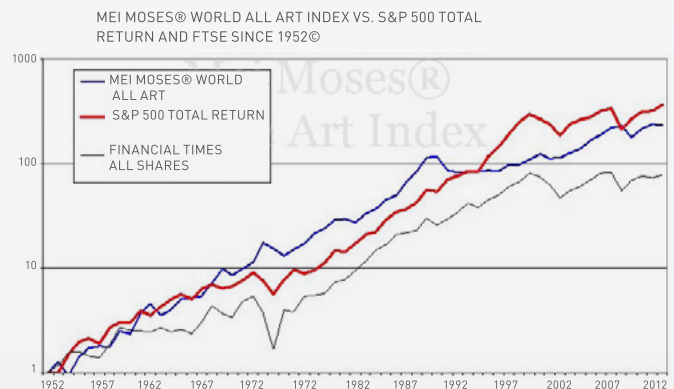
Σπύρος Παπαθανασίου PhD

Υπεύθυνος Επενδυτικής Στρατηγικής Solidus ΑΕΠΕΥ
s.papathanasiou@solidus.gr

ΓΡΑΦΗΜΑ 2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ MEI MOSES ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ S&P-500.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3. ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΡΙΣΚΟΥ-ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

The Gladiator

...το απόγευμα καταλήξαμε στο Askoli. Θα κοιμόμασταν εκεί και την επόμενη μέρα θα ξεκινούσαμε τη πορεία προς τη βάση του K2. Ωστόσο ήρθε μια κεραυνοβόλα γαστρεντερίτιδα σαν ξαφνική νεροποντή, κι αλλάξαμε άρδην τα σχέδια. Αποφασίσαμε να περιμένουμε ένα 24ωρο, μήπως και ηρεμήσουμε λίγο με διάφορα γιαιτροσόφια. Η νύχτα βέβαια όπως εξελίχτηκε ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία. Η εξωτερική τουαλέτα του σπιτιού όπου καταλύσαμε, ήταν μια ορεπ αιγ παράγκα 2m² μ' έναν μπερντέ για πόρτα. Απγway... ξημερώσαμε αισίως τη δύσκολη αυτή νύχτα, και παραδόξως το πρωί αισθανόμασταν καλύτερα. Νωρίς το μεσημέρι ο Tahir ο μάγειρας, μας είπε πως στο διπλανό χωριό Korthe θα διεξαγόταν σκυλομαχία. Γινόταν είπε με την ανοχή των αρχών και δεν θα αντιμετωπίζαμε κανένα πρόβλημα αν θέλαμε να τη παρακολουθήσουμε. Σκεφτήκαμε πως θα ήμασταν συνένοχοι σε μια αποτρόπαια διαδικασία αν δεχόμασταν τη πρόκληση, ωστόσο όμως θέλαμε να μετρήσουμε τον σφυγμό ενός λαού με διαφορετικά ήθη. Δεν αργήσαμε να βρεθούμε λοιπόν έξω απ' το Korthe, εκεί όπου ήταν μαζεμένα περίπου πεντακόσια άτομα. Ανακατευτήκαμε κι εμείς μαζί τους, ενώ γρήγορα ακούσαμε τα σκυλιά που έρχονταν. Ο κύκλος του κόσμου που οριοθετούσε την αρένα άνοιξε, κι εμφανίστηκε απέναντι πολύ εκνευρισμένος ένας μεγαλόσωμος μαύρος μαντρόσκυλος. Το αφεντικό του μόλις και μετά βίας κατόρθωνε να τον συγκρατεί. Σε λίγο πέρασε κοντά μας ένας νευρώδης καστανόχρωμος σκύλος, έχοντας αποδεχθεί τη μοίρα του. Μας κοίταξε περήφανα για ένα κλάσμα του χρόνου και μπήκε στην αρένα. Η μάχη άρχισε. Οι δυο μονομάχοι χάθηκαν σε σύννεφο σκόνης και το πλήθος ούρλιαζε χειρονομώντας. Η φρενιτίδα συνεχίστηκε για κάμποσο... ώσπου αίφνης έπεσε σιγή. Όταν διαλύθηκε ο κουρνιαχτός, το μαύρο σκυλί ψυχορραγούσε στο χάμα κι ο κόσμος επευφημούσε τον νικητή. Ύστερα, περνώντας ξανά δίπλα μας ο θριαμβευτής, μας πάγωσε με το βλέμμα του που ήταν σαν να έλεγε...

Μη λυπάσαι αφεντικό...
νομίζεις πως ο δικός σας κόσμος
είναι καλύτερος?!

Μια φιλική χειρονομία από το www.mypassport.gr - The first Greek travel-builder website